

Tomasz Pudłocki, *Cyprian Ciepanowski – zapomniany przemyski inżynier*, „Nasz Przemyśl” 2009, nr 11, s. 41, fot.

Cyprian Ciepanowski

Wśród wielu interesujących postaci związanych z Przemyślem są i ci, którzy z naszym miastem wiązali się u progu swego życia, wnosząc do jego społeczeństwa swoje doświadczenie i wiedzę. Zjawisko to było typowe zwłaszcza na przełomie XIX i XX w., kiedy miasto najpełniej się rozwijało, nadganiając opóźnienia cywilizacyjne. W ten sposób powstało interesujące, choć niejednorodne środowisko, do którego należał również Cyprian Ciepanowski.

Pochodził on z rodziny polskich Rusinów, na przełomie wieków mocno związanej z ukraińskim ruchem narodowym. Tradycyjnie wielu Ciepanowskich związanych było z Kościołem greckokatolickim. Cyprian urodził się w 1815 r., a w 1839 roku ukończył Akademię Górniczą w Bańskiej Szczawnicy (ówcześnie Schemnitz), zdobywając tytuł inżyniera górnictwa. W latach 1848–1850 był asystentem-pomocnikiem mierniczego oraz kartografem w kopalni soli w Wieliczce. Od 1885 roku mieszkał w Starym Mizuniu koło Doliny, w Gorganach, gdzie jego pasja zawodowa znalazła spełnienie. Region ten bowiem bogaty był (i jest) w surowce mineralne, szczególnie w rudy miedzi, co stwarzało możliwości rozwoju hutnictwa. W latach 1862–1870 Ciepanowski był zarządcą tamtejszej dużej huty żelaza, pełniąc równocześnie funkcję naczelnika linii kolejowej. Następnie przeprowadził się do Przemyśla, gdzie od 1871 aż do śmierci był rzeczoznawcą i biegłym górnictwem w ramach staniśławowskiego Okręgowego Urzędu Górniczego. Pobyt

w Przemyślu przerwał na parę lat w 1875 roku, przenosząc się do Żółkwi, gdzie był kartografem i mierniczym na badanych złożach, gdzie występowała solanka. Był również rzeczoznawcą przy badaniu złóż solankowych w podprzemyskim Fredropolu.

Realizację swoich prac starał się publikować, dzieląc się także długoletnią wiedzą fachową. W 1877 r. we Lwowie wyszła jego *praca Das System der feuersicheren Bedachtung* (autor w książce opisał materiały ogniotrwałe, pokrycia na dachy wraz z urządzeniem do ich wyrabiania), a w 1894 r. w przemyskiej oficynie Józefa Styfięgo opublikował *Bewaeltigung der Feuersbruenste ohne Wasser mittels Beseitigung durch feuersichere Dacheindeckungen und Loeschung derselben auf Grund der Isolierung atmospherischer Luft vermittels luftdicht appetierter Stroh-und Schilfplatten* (o gaszeniu zapalnych ognisk bez użycia wody). Jego prace badawcze i osiągnięcia zawodowe wymieniają czołowe pisma fachowe austriackie, niemieckie, a nawet francuskie.

W związku z Aleksandrą Hołyniecką, córką unickiego księdza Cypriana Chołynieckiego i Anastazji z domu Wachnianin, doczekał się trojga dzieci: Grzegorza Konstantego (5 V 1860 – 7 XII 1860), Olgi Anny (ur. 18 XII 1861 r.) – wybitnej nauczycielki Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego i organizatorki życia kulturalnego w Przemyślu oraz Kornela Aleksandra (ur. 18 IX 1863 r.).

Zmarł pod koniec grudnia 1900 roku, a pochowany został w Nowy Rok 1901 r. na Cmentarzu Głównym w Przemyślu.

PS Autor dziękuje p. inż. Romanowi Kwiatkowskiemu za pomoc przy pisaniu tego biogramu.